

Аліменти без розлучення

Є така мудрість, що життя краще будь якої фантазії і трапляються такі історії, які важко вигадати. Отже, уявімо, що батько (чи мати) не утримує власних дітей: не купує дітям ніяких речей, не виділяє коштів на освіту, дозвілля, захоплення своїх дітей, словом не витрачає на них жодної копійки. При цьому, формально батько та мати офіційно шлюб не розірвали і можуть навіть проживати разом та вести спільний побут. Адже непоодинокі випадки, коли спільне життя з людиною стає нестерпним, а оформити розлучення, неможливо або недоцільно. Розділ майна, матеріальні проблеми, відсутність згоди подружжя з питань щодо неповнолітніх дітей, аліменти — з різних причин ці фактори можуть бути складною проблемою, прирікаючи подружжя на вимушене спільне існування. Але, частіше за все, причиною виникнення подібних ситуацій є незнання законів. Що можна зробити в такій ситуації з юридичної точки зору? Законодавством різних країн передбачені різні варіанти здійснення своїх прав і обов'язків, і, виявляється, отримувати аліменти на дитину у шлюбі, а в деяких випадках і на нужденного чоловіка (дружину), теж можливо. Подати на аліменти без розлучення можна і за відсутності спільних дітей, якщо в судовому порядку буде визнано недієздатність одного з подружжя.

Згідно ст. 180 Сімейного кодексу України в обов'язок батьків входить утримання своїх дітей, які не досягли повнолітнього віку, при цьому і батько, і мати мають рівні права і обов'язки по відношенню до своєї дитини. Батьківські права зберігаються за ними як в період спільного життя, так і після розірвання шлюбу, з чого випливає, що заява на виплату аліментів можна подати, як після розлучення, так і в період шлюбу. Якщо чоловік або дружина не бажають утримувати своїх неповнолітніх дітей, то стягнення аліментів відбувається в судовому порядку, при цьому абсолютно не важливо, перебувають батьки в шлюбі чи ні. Відповідно до законодавства є можливість вимагати матеріальну допомогу на додаткові витрати, пов'язані, наприклад, з лікуванням дитини або її навчанням.

Слід пам'ятати, що відповідно до ст.ст. 84, 86, 90 Сімейного кодексу України чоловік і дружина зобов'язані утримувати і один одного, а не тільки своїх дітей. У разі незгоди одного з подружжя матеріально підтримувати іншого виплати аліментів відбуваються в судовому порядку.

Право на отримання аліментів мають:

- дружина в період вагітності і протягом 3-х років після народження дитини;
- непрацездатний чоловік / дружина;

- чоловік / дружина, що доглядає за дитиною - інвалідом.

Не дивлячись на те, що такого поняття як цивільний шлюб в законодавстві не існує, отримувати аліменти, якщо подружжя не були в шлюбі, теж можливо.

При відсутності суперечок подружжя може самостійно скласти договір і обумовити в ньому потрібні суми. Але, щоб договір мав юридичну силу, він повинен бути офіційно завірений у нотаріуса.

Подача позовної заяви до суду на отримання аліментів без розлучення відбувається за тим же принципом, як і подача заяви на аліменти після розірвання шлюбу.

При подачі заяви на аліменти потрібно враховувати, що судом може бути нарахована лише певна відсоткова частина від офіційного доходу одного з подружжя, або аліменти у твердій грошовій сумі. Існують певні чинники, які впливають на розмір аліментних виплат. Наприклад, стан здоров'я дитини, стан здоров'я одного з подружжя, рівень доходів, наявність інших дітей у того з подружжя, який виконує аліментні зобов'язання. Тому, якщо офіційний дохід відрізняється від неофіційного, а так само при нерегулярному доході або відсутності офіційного працевлаштування, краще вимагати виплату аліментів у твердій грошовій сумі. Для цього можуть знадобитися документи, що підтверджують, що фактичний заробіток перевищує суму, зазначену в довідці про доходи. Наприклад, документи, які свідчать про придбання дорогих речей, укладанні прибуткових угод.

Так само варто відзначити, що якщо один, або обидва батьки ухиляються від виконання передбачених законом зобов'язань по відношенню до дитини, то згодом ці батьки, або батько, не мають права на отримання аліментів або іншої матеріальної допомоги від дітей, передбачених законом.

Слід нагадати, що 6 лютого 2018 року набрав чинності закон, який істотно посилює відповідальність неплатників аліментів. Зокрема, злісних неплатників, які мають борг зі сплати аліментів більше 6 місяців, позбавлятимуть права виїжджати за кордон, керувати автомобілем, користуватися зброєю та полювати. Так само боржники більше не зможуть заборонити виїзд дитини за межі країни.

Окрім того, запроваджено новий вид покарання для тих батьків, які не мають грошей на погашення аліментів або приховують свої доходи. На них чекає до 240 годин суспільно корисних робіт, оплата яких піде на погашення

боргу. І такі покарання можуть призначатися декілька разів – аж поки заборгованість не буде погашена у повному обсязі.

Ще однією новацією є запуск публічного реєстру неплатників аліментів які мають борг, сума якого перевищує три місячні платежі. Нагадаємо, що при Міністерстві юстиції діє Координаційний центр з надання правової допомоги. Він надає безкоштовну правову допомогу і безкоштовні юридичні консультації усім громадянам. Також надається безкоштовний адвокатський захист найменш захищеним верствам населення. Зв'язатися з координаційним центром можна за телефоном 0-800-213-103.

Так як в будь-якому законодавстві чітко обумовлені права та обов'язки батьків по відношенню до дітей, та один до одного, то ж потрібно використовувати ці можливості на користь подружжя та дитини.

Маєте питання? **Всеукраїнський просвітницький проект « Я маю право!»** Заходьте на сайт **PRAVO.MINJUST.GOV.UA**

Заступник начальника відділу

Переїденко І.В.